

Når du skal have barn

Regler ved graviditet, barsel og adoption

Til lykke med den forestående familieførgelse.

Under en graviditet eller op til en adoption er der mange praktiske ting, der skal ordnes – som kommende forældre skal I blandt andet begynde at overveje, hvordan I vil holde barsel.

I pjecen beskrives de muligheder, der er for månedslønnede ansatte i regioner og kommuner. Og i et særskilt afsnit behandles de regler, der gælder for de timelønnede.

Er den ene af jer ikke ansat i en region eller en kommune, kan der gælde andre forhold for vedkommende.

Her i pjecen omtales de almindelige forhold i forbindelse med en barselsperiode. Som kommende forældre kan I imidlertid vælge at sammensætte jeres barselsorlov på et utal af måder

– disse muligheder omtales kun kort. I TR-håndbogen findes en mere detaljeret gennemgang af reglerne i forbindelse med graviditet og fødsel.

Du kan finde TR-håndbogen direkte på foreningens hjemmeside – www.dlf.org. På KTOs hjemmeside – www.kto.dk – kan du finde den fulde ordlyd af de aftaler mellem KTO og de kommunale og regionale arbejdsgivere, som udgør grundlaget for de regler, der er beskrevet på disse sider.

Inden du beslutter dig for, hvordan din orlov skal skrues sammen, anbefaler foreningen, at du søger vejledning hos tillidsrepræsentanten eller kredsen.

Med venlig hilsen
Danmarks Lærerforening

Før fødslen

Som kommende mor har du ret til barselsorlov med løn i 8 uger før forventet fødsel. Du har også ret til fravær med løn til graviditetsundersøgelser hos læge og jordemoder, når det er foreneligt med forholdene på arbejdspladsen.

Bemærk, at hvis du er ansat i staten, har du ret til fravær som mor fra 6 uger før forventet fødsel med fuld løn. Hvis du er privatansat, vil der gælde regler i forhold til din ansættelse. Du bør søge rådgivning i foreningen.

Efter fødslen

Efter fødslen har I som forældre ret til orlov med fulde dagpenge i 48 uger, heraf kan op til 34 uger være med sædvanlig løn – dog er der krav til, hvordan de skal fordeles mellem jer som forældre.

Moderen har pligt til at holde 2 ugers orlov umiddelbart efter fødslen. De næste 18 af de 34 uger med løn er det også kun moderen, der kan holde, mens faderen kan holde 2 uger inden for de første 14 uger efter fødslen og yderligere 6 uger inden for de første 46 uger efter fødslen.

Udnytter faderen ikke de 6 sidste uger, kan moderen holde dem i stedet, men da kun på dagpenge. De resterende 6 uger med løn kan deles mellem jer som forældre.

Det betyder, at I kan

- holde orlov samtidig og hermed dele de 6 uger,
- holde orlov på skift i de 6 uger, eller
- vælge at den ene holder orlov i alle 6 uger.

Som far kan du placere dele af eller alle 12 uger inden for de første 14 uger efter fødslen, så I begge holder orlov med løn samtidig.

Derudover har I tilsammen ret til orlov med barselsdagpenge i det antal uger, hvor der ikke er holdt orlov med løn. I skal være opmærksomme på, at de

maksimale barselsdagpenge primo 2008 udgør ca. 17.000 kr. om måneden inden skat.

Giv skolelederen besked

Senest 3 måneder før forventet fødsel, skal du som mor give skolens leder besked om, hvornår barselsorloven begyndes.

Senest 8 uger efter fødslen skal I give skolens leder besked om, hvordan den samlede orlov tænkes afholdt. Dog skal du som far give skolens leder besked 4 uger før, du ønsker at afholde 2 ugers fædreorlov og op til 12 ugers forældreorlov med ret til sædvanlig løn, som faderen kan placere indenfor de første 14 uger.

Et utal af andre muligheder

Hvis I ikke ønsker at bruge hele barselsorloven på en gang er der en række andre muligheder:

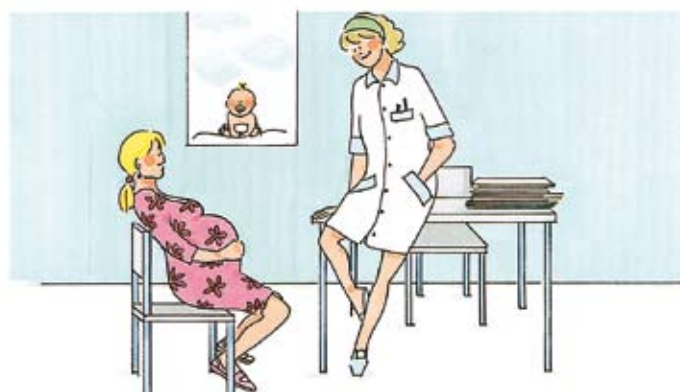
Den ene af jer som forældre har ret til at udskyde mindst 8 og højst 13 uger af den del af orloven, der er placeret efter den 14. uge fra fødslen.

Du/I kan efter aftale med arbejdsgiveren udskyde op til 32 uger af den del af orloven, der er placeret efter den 14. uge fra fødslen.

Barselsdagpengene kan strækkes, så orloven forlænges med 8 eller 14 uger. Disse uger kan deles af forældrene, holdes på skift eller af kun den ene forældre.

Du kan som forælder, der holder orlov, efter aftale med arbejdsgiveren også genoptage arbejdet samtidigt med, at du forlænger orloven med den tid, du arbejder.

Der er en række regler, der skal opfyldes for, at du kan genoptage arbejdet delvist eller udskyde/forlænge orloven og nogle af mulighederne kan kombine-

res. Ønsker du at benytte disse muligheder, skal du derfor undersøge dem nærmere – fx på foreningens hjemmeside eller søge rådgivning hos kredsen eller din tillidsrepræsentant.

Du skal særligt være opmærksom på, at betingelsen for at få sædvanlig løn er, at arbejdsgiveren får den dagpengerefusion, du har ret til.

Hvis du skal adoptere

Hvis du skal adoptere et barn fra udlandet, har du ret til op til 8 ugers fravær med sædvanlig løn før modtagelsen af barnet. Det gælder dog kun, hvis afgiverlandet stiller krav om, at du skal opholde dig i landet, inden du modtager barnet. Ved »modtagelse af barnet« i udlandet forstås det tidspunkt, hvor afgiverlandet har godkendt, at du/I kan rejse ud af landet med barnet. Det kan sættes lig med fødselstidspunktet.

Du skal, så snart det er muligt, meddele din arbejdsgiver tidspunkt for afrejse og forventet hjemkomst.

Når de adoptionsundersøgende myndigheder i Danmark bestemmer, at der skal være en/eller flere adoptanter i hjemmet, gælder de samme regler som for andre forældre efter fødslen. Der er dog den undtagelse, at det ikke nødvendigvis er moren, der skal holde de første 14 uger. Som kommende adoptanter, skal I derfor

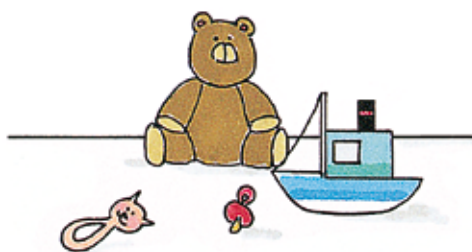
finde ud, af hvem der skal holde de første 14 uger med løn, den anden har så ret til 2 uger med løn inden for de første 14 uger. De 6+6+6 øvrige uger med løn kan placeres på såvel faren som moren – ligesom ved en almindelig fødsel (se afsnit: Efter fødslen).

Omsorgsdage

Begge forældre har ret til 2 omsorgsdage med løn pr. kalenderår pr. barn til og med det kalenderår, hvor barnet fylder 7 år. Retten til omsorgsdage gælder uanset hvornår i kalenderåret, du bliver ansat. Omsorgsdage kan holdes som hele eller halve dage.

Ikke afholdte omsorgsdage bortfalder ved kalenderårets udløb. Der er dog mulighed for at overføre ikke afholdte omsorgsdage fra det kalenderår, hvor barnet er født/modtaget til det næstfølgende kalenderår. Hvis du på grund af orlov (graviditetsorlov, barselsorlov, forældreorlov, adoptionsorlov og børnepasningsorlov) er forhindret i at holde dine omsorgsdage inden udgangen af det kalenderår, hvor de skulle være holdt. Kan dine ikke afholdte omsorgsdage overføres til det efterfølgende kalenderår.

Du skal varsle omsorgsfraværet så tidligt som muligt, og der skal ved afholdelse tages hensyn til forholdene på tjenestestedet.

Bliver du syg før påbegyndelsen af dit varslede omsorgsfravær, udskydes afholdelsen af omsorgsfraværet til senere. Sygdom under omsorgsfravær medfører derimod ikke udskydelse.

Hvis du er ansat i staten og dit barn er født før den 1. oktober 2005 og mens du var statsansat, gælder der særlige regler. Læs mere på hjemmesiden.

Ferie

Når du har barsels- eller adoptionsorlov, kan du som hovedregel ikke holde ferie. Hvis din orlov helt eller delvis løber over de 5 uger, som skolen har fastsat som lærernes ferieperiode, vil du have ferie til gode, som enten skal afvikles efter orlovens afslutning eller udbetales. Du bør dog søge rådgivning hos kredsen eller hos din tillidsrepræsentant, da der er undtagelser ved bestemte orlovskombinationer.

Hvis du ikke skifter ansættelseskommune, optjener du ret til ferie med sædvanlig løn i alle dine fraværperioder.

Hvis du er tidsbegrænset ansat

Som tidsbegrænset ansat har du – så længe din ansættelse varer – de samme rettigheder og pligter i forbindelse med graviditet, barsel og adoption, som øvrige månedslønnede. Når din ansættelse udløber, vil du være omfattet af dagpengeloven.

Hvis du er timelønnet eller ledig

Hvis du er ansat som timelønnet eller ledig, er du kun omfattet af dagpengeloven. Det betyder, at du har ret til dagpenge, men ikke ret til løn under barsel. Du skal kontakte sygedagpengekontoret i den kommune, hvor du bor for udbetaling af dagpenge under orloven. Du skal senest 4 uger før forventet fødsel informere arbejdsløsheds-kassen om, hvornår du holder barselsorlov.

Efter dagpengeloven har du som mor ret til 4 ugers orlov før forventet fødsel og 14 ugers orlov efter fødslen. Som far har du ret til 2 ugers orlov inden for barnets første 14 uger. Derudover har I tilsammen ret til 32 ugers orlov, som kan strækkes med 8 + 6 uger.